

DE REIS VOORBEREIDEN

Formaliteiten

Identiteitspapieren – Nederlanders en Belgen moeten in het bezit zijn van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort.

Visum – Onderdanen van de EU hebben geen visum nodig.

Douane – Door het Schengenakkoord zijn er geen controles aan de grenzen van de Europese Unie. Wie een reis gemaakt heeft buiten de EU, moet de meegebrachte goederen wel declareren.

Naar Londen met de trein

Eurostar – Dagelijks rijden er ongeveer tien treinen tussen Brussel (1.51 u) of Rijsel (1.20 u) en Londen. Eindstation is **St Pancras International**. Wie vertrekt in Amsterdam, reist eerst met de Thalys naar Brussel.

Nederland – NS Hispeed Telesales Internationaal ☎ 0900 92 96 - www.thalys.com

België – Eurostar ☎ + 32(0)2 528 28 28 - www.eurostar.com

Naar Londen met het vliegtuig

Londen telt vijf luchthavens: Heathrow, Gatwick, Luton, Stansted en London City.

📞 *Meer over de verbindingen met het stadscentrum en de voorzieningen op blz. 1.*

LIJNVLUCHTEN

Een vlucht naar Londen duurt ongeveer 1.15 uur vanuit Brussel en minder dan

een uur vanuit Amsterdam.

British Airways (BA) – Vluchten naar Heathrow vanuit Brussel en naar Gatwick en Heathrow vanuit Amsterdam.

☎ +32 (0)2 717 32 17 -

☎ +31 (0)20 34 65 59 -

www.britishairways.com

Brussels Airlines – Vluchten vanuit Brussel naar Heathrow en Gatwick.

☎ +32 (0)2 723 23 45 -

www.brusselsairlines.com

KLM – Vluchten naar Heathrow, Gatwick en London City vanuit Amsterdam.

☎ +31 (0)20 474 77 47 - www.klm.com

VLM Airlines – Vluchten naar Londen City vanuit Antwerpen. ☎ +32

(0)3 287 80 80; in Nederland

0900 450 50 50 - www.flyvlm.com

LOWCOSTMAATSCHAPPIJEN

Easyjet – Vluchten naar Gatwick, Luton en Stansted vanaf Schiphol.

www.easyjet.com

Ryanair – Vluchten naar Stansted vanuit Eindhoven. www.ryanair.com

Geldzaken

Munteenheid – De officiële Britse munt is het **pond sterling** (£), dat verdeeld wordt in 100 pence (p). In oktober 2012 was een euro ongeveer £ 0,80 waard.

Geld wisselen – Overal in Londen kunnen euro's worden gewisseld voor ponden: in banken, wisselkantoren, luchthavens, sommige reisbureaus, grote hotels en warenhuizen.

Creditcards – Een internationale creditcard blijft een heel flexibel betaalmiddel. Overal kan cash uit de muur worden

PASEN

- **Mis en uitdeling van Hot Cross buns** (traditionele paasbroodjes) in St Bartholomew-the-Great kerk (Goede Vrijdag).
- **Easter Parade**: grote carnavalstoet op paasmaandag, in Battersea Park.
- **London Harness Horse Parade**: paardenstoet op paasmaandag, in Battersea Park – www.lhnp.co.uk.

APRIL

- **Virgin London Marathon**: tussen de Docklands en Westminster.
www.virginlondon-marathon.co.uk

MEI

- **Chelsea Flower Show**: bloementoonstelling, Royal Hospital in Chelsea.
- **Oak Apple Day Parade**: optocht van gepensioneerd van het Royal Hospital in Chelsea (29 mei).
- **Aanvang van het openlucht-theaterseizoen**: Regent's Park.
www.openairtheatre.org
- **State Opening of Parliament**: plechtige opening van het Parlement door de koningin in Westminster Palace.

JUNI

- **Trooping the Colour**: optocht voor de verjaardag van de koningin, *Horse Guards Parade*, Whitehall (tweede za.).
- **Muziekfestival**: in Hampton Court Palace. www.hamptoncourtfestival.com
- **Coin Street Festival**: concerten en voorstellingen in *Bernie Spain Garden*, South Bank, tot september.
www.coinstreetfestival.org
- **Wimbledon tenniskampioenschap** (2 weken) – www.wimbledon.org.
- **Greenwich & Docklands International Festival**: www.festival.org

JUNI-AUGUSTUS

- **Royal Academy Summer Exhibition**: zomersalon van de *Royal Academy of*

Arts, in Burlington House (Piccadilly). Juni-aug. – www.royalacademy.org.uk.

- **City of London Festival**: concerten en straattoneel in de *City* (eind juni-begin aug.) – www.colf.org

JULI

- **Gay Pride London**: van Oxford Street naar Trafalgar Square – www.pridelondon.org.
- **Hampton Court Palace Flower**: bloementoonstelling in Hampton Court Palace – www.rhs.org.uk.
- **The Proms**: muziekconcerten in de *Royal Albert Hall* (tot sept.).
www.bbc.co.uk/proms
- **Doggett Coat and Badge Race**: roeiwedstrijden tussen London Bridge en Chelsea Bridge.

AUGUSTUS

- **Hampstead Heath Fair**: sinds 1850, kermis en jaarmarkt (laatste weekend).
- **Notting Hill Carnival**: groot Caraïbisch carnaval, de stoet vertrekt in Portobello Road (laatste weekend).

SEPTEMBER

- **London Open House**: openmonumentendagen.
www.londonopenhouse.org
- **Thames Festival**: kunstenfestival bij de Theems. <http://thamesfestival.org>
- **Goldsmiths' Fair**: tentoonstelling en verkoop van edelsmeedkunst in *Goldsmiths Hall* (St Paul's), eind sept.-begin okt.

OKTOBER

- **Michaelmas Law Term**: opening van het gerechtelijk jaar door de magistraten in toga, bloemenhulde in Westminster Abbey.
- **Trafalgar Day Parade**: herdenking van de *Battle of Trafalgar*, optocht met vertrek op Trafalgar Square (21/10).

OVERNACHTEN

Londen is een wereldstad. Een uitvalsbasis wordt dan ook best gekozen op grond van uw budget en van wat u wilt zien. Luxehotels zijn te vinden in de centrale, chique wijken (**Mayfair, St James's, Strand**). Wie meer voelt voor een charmehotel, vaak gehuisvest in 19de-eeuwse panden, kiest het trendy **Kensington, Notting Hill** en **Bayswater**. De prijzen zijn er redelijk tot hoog. Een-voudige etablissementen in georgiaanse panden bevinden zich in het centraal gelegen **Bloomsbury**. Voor een selectie van kleine, bescheiden hotels en betaalbare *bed & breakfasts* moet u naar **Earl's Court** en **Victoria**.

RESERVERINGSCENTRALES

www.visitlondon.com – Officiële website van de *London Tourist Board* (LTB).

www.londontown.com – Online-informatie en reserveringen voor middenklasse en hogere klasse. Speciale prijzen voor bepaalde hotels.

www.londonbb.com – *London Bed and Breakfast Agency Ltd.*

De hierna geselecteerde adressen staan op de uitneembare kaart. De rode cijfers en letters in de tekst verwijzen naar de vakjes op de uitneembare vouwkaart.

South Bank

ONGEVEER £ 150 (€ 190)

⑫ **The Mad Hatter** – **F5** - 3-7 Stamford St. - Ⓞ Southwark - ☎ 0207 401 92 22 - <http://madhatterhotel.co.uk> - 30 kamers. Op de zuidelijke oever van de Theems, vlak bij Tate Modern, bevindt zich dit etablissement op de verdieping van een

fraaie victoriaanse pub. Gezellige, geluidsdichte kamers.

Belgravia

VAN £ 50 TOT £ 100 (€ 65-125)

⑩ **Morgan House** – **C6** - 120 Ebury St. - Ⓞ Victoria - ☎ 0207 730 23 84 - www.morganhouse.co.uk - 11 kamers. Een prima B&B voor wie op zoek is naar een knus adresje met een vriendelijke ontvangst.

ONGEVEER £ 165 (€ 205)

② **B&B Belgravia** – **C6** - 64-66 Ebury St. - Ⓞ Victoria - ☎ 0207 259 85 70 - www.bb-belgravia.com - 17 kamers. Deze fraaie B&B kreeg een compleet nieuwe look in designstijl. De gastheren zijn bijzonder attent.

Knightsbridge en South Kensington

VAN £ 100 TOT £ 150 (€ 125-190)

④ **base2stay** – **A6** - 25 Courtfield Gardens - Ⓞ Earls Court of Gloucester Road - ☎ 0207 244 22 55 - www.base2stay.com - 65 kamers. Enkele kamers van dit eigentijds, maar warm ingerichte hotel zien uit op het groen. In de goeduitgeruste minikeuken (koelkast, magnetron, vaatwasser, waterkoker) kunt u zelf aan de slag.

Mayflower – **buiten de vouwkaart** - 26-28 Trebovir Rd - Ⓞ Earls Court - ☎ 0207 370 09 91 - www.themayflowerhotel.co.uk - 43 kamers. In een praktische, aangename wijk bevindt zich dit gezellige, sober en helder ingerichte hotel in oosterse stijl. Bij mooi weer

ONGEVEER £ 150 (€ 190)

15 The Hoxton – G2 - 81 Great Eastern St. - Old Street - 0207 550 10 00 - www.hoxtonhotels.com - 208 kamers. Dit fraaie hotel met industriële designlook en gezellige inrichting ligt in een bruisende wijk, vlak bij de trendy

adresjes van Schoreditch en Spitalfields. Het ontbijt wordt geserveerd in de kamer en is in de prijs begrepen. Tarieven volgens bezettingsgraad. Wie van tevoren reserveert, kan rekenen op een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding.

UIT ETEN

Voordelig **lunchen** en eten uit het vuistje (broodjes, bagels, soep, *pies*, *jacked potatoes*...) is mogelijk in cafés, pubs, snackbars en franchiseketens. Neem ook een kijkje in de versafdeling van warenhuizen zoals Marks & Spencer, Tesco en Salisbury, waar de keuze aan sandwiches groot is. 's Avonds mag het iets meer kosten. Londen is uitgegroeid tot een gastronomische stad waar het goed toeven is in smaakvolle designrestaurants. Een ontdekking voor alle zintuigen! Zie ook de rubrieken 'Bestemming Londen/Uit eten', blz. 13 en 'Eten in Londen', blz. 138.

De hierna geselecteerde adressen staan op de uitneembare vouwkaart. De rode cijfers en letters in de tekst verwijzen naar de vakjes op de uitneembare kaart.

Trafalgar Square

► UIT HET VUISTJE

MINDER DAN £ 15 (€ 20)

26 Café in the Crypt – E4 - Duncannon St., St Martin-in-the-Fields - Charing Cross - 0207 766 11 58 - www.smitf.org - ma.-di. 8.00-20.00 u, (wo. 22.30 u, do.-za. 21.00 u), zo. 11.00-

18.00 u. Dit goedkope zelfbedieningsrestaurant bevindt zich in de gewelfde crypte van St Martin-in-the-Fields. Lekker gerechten en een verrassende sfeer. Jazzconcerten op wo. avond.

VAN £ 25 TOT £ 35 (€ 30-45)

41 The National Dining Rooms – D4 - Trafalgar Square - Charing Cross of Leicester Square - 0207 747 25 25 - www.peytonandbyrne.co.uk - 10.00-17.00 u (vr. 18.00 u).

Dit zeer chique restaurant werd ingericht door de architect David Collins. Het maakt deel uit van een stijlvol museum: de National Gallery! Traditionele gerechten en *afternoon tea* (vanaf 15.00 u).

St James's

► AAN TAFEL

VAN £ 30 TOT £ 55 (€ 35-70)

47 Quaglinos – D4 - 16 Bury St. - Green Park - 0207 930 67 67 - www.quaglinos.co.uk - 12.00-15.00 u, 17.30-22.30 u (23.00 u op vr. en za.) - gesl. zon- en feestd. Deze brasserie met open keuken kent veel succes in de hogere sociale klassen. Beroemde Londenars komen er ook over de vloer. Seizoensmenu's. Liefst reserveren.

WINKLEN

Zelfs al blijft Londen een van de duurste wereldsteden, het blijft moeilijk om de vinger op de knip te houden. Ongeacht uw stijl of budget, u vindt beslist iets van uw gading in de vele warenhuizen, franchiseketens, designerboetieks, *second hand shops* en uiteraard op de Londense markten.

St James's

KLEERMAKER

Hilditch & Key – **D 4-5** - 73 Jermyn St. - Piccadilly Circus - ☎ 0207 734 47 07 - *ma.-za. 9.00 (za. 10.00)-18.00 u.* De oudste hemdenmaker van Londen is gevestigd in de legendarische Jermyn Street. Hemden van onberispelijke kwaliteit, al dan niet op maat gemaakt. Er is ook een vrouwenafdeling.

Piccadilly en Mayfair

DAMESMODE

Vivienne Westwood – **C4** - 6 Davies St. - Bond Street - ☎ 0207 629 37 57 - *www.viviennewestwood.co.uk* - *ma.-za. 10.00-18.00 u (do. 19.00 u).* De tempel van Queen Viv die punk op de kaart zette.

Stella McCartney – **C4** - 30 Bruton St. - Green Park - ☎ 0207 518 31 00 - *www.stellamccartney.com* - *ma.-za. 10.00-18.00 u (do. 19.00 u).* De ontwerpen van de jonge, talentrijke Stella zijn niet voor iedereen betaalbaar, maar neem toch maar eens een kijkje in haar geweldige boetiek.

WARENHUIS

Fortnum & Mason – **D4** - 181 Piccadilly - Green Park of Piccadilly Circus -

☎ 0207 734 80 40 - *www.fortnumandmason.com* – *10.00-20.00 u, zo. 12.00-18.00 u.* Niet te missen! (📍 blz. 58). Een ongehooflijke selectie thee, koekjes, snoep, likeuren, en nog veel meer. En alles wordt schitterend gepresenteerd. De honing van het huis wordt op het dak gemaakt.

Bloomsbury

ACCESSOIRES

James Smith & Sons – **E3** - 53 New Oxford St. - Tottenham Court Road - ☎ 0207 836 47 31 - *www.james-smith.co.uk* - *ma., wo., do. en vr. 9.30-17.00 u, di. en za. 10.00-17.00 u.* Deze winkel bestaat sinds 1830 en verkoopt een attriboot dat onmisbaar is bij elk bezoek aan Londen: een paraplu! In deze nog sterk victoriaans aandoende zaak ontdekt u een overvloedige keuze wandelstokken, paraplu's voor dames en heren, op maat gemaakte accessoires, en nog veel meer.

Soho

DIVERSEN

Liberty – **C4** - 210-220 Regent St. - Oxford Circus - ☎ 0207 734 12 34 - *www.liberty.co.uk* - *ma.-za. 10.00-21.00 u, zo. 12.00-18.00 u.* Bijzonder interessant is het oudste deel van de winkel aan Marlborough St., een pareltje van neotudorstijl uit de jaren 1920. Op de derde verdieping liggen de rollen met beroemde bloemenstijfjes. Alles behalve goedkoop, maar het oog wil ook wat. (📍 blz. 59).

WESTMINSTER ★★★

De geschiedenis van de monarchie en de politiek zijn onlosmakelijk verbonden met Westminster: de kroningsplechtigheden en andere grootse evenementen werden gehouden in Westminster Abbey, en in het paleis voltrekt zich de opening van het parlementaire jaar in galakleding. Bij staatsbezoeken worden de gekroonde hoofden en andere hoogwaardigheidsbekleders begeleid door een indrukwekkende escorte en ruiters. De Franse schilder Monet was gefascineerd door Westminster Palace en Big Ben. De wisselwerking tussen het monumentale gebouw, de rivier en de steeds veranderende lucht heeft hij vastgelegd in een beroemde reeks schilderijen.

- ▶ **Bereikbaarheid:** ☹ Westminster, Pimlico, Victoria. **Uitneembare vouwkaart E5-6.**
- ▶ **Aanrader:** Het Parlement is alleen toegankelijk in aug.-sept. De tickets zijn voorzien van een datum, er moet lang van tevoren gereserveerd worden.

Houses of Parliament ★★★

(Westminster Palace)

Parliament Square - ☹ Westminster -
 ☎ 0844 847 16 72 - www.parliament.uk - ♿ - rondleiding (1.15 u) aug. en half sept.-begin okt.; reserveren via telefoon, internet of rechtstreeks bij de kaartverkoop aan Abingdon Green - £ 15 - feestd. gesloten.

In de middeleeuwen lieten de Engelse koningen het paleis van Edward de Belijder uitbreiden en verfraaien. De meeste oude gebouwen waar vervolgens het parlement zitting hield, werden in 1834 door brand verwoest. De architecten Charles Barry en Augustus Pugin werden belast met de reorganisatie van het paleis, dat de naam **Houses of Parliament** kreeg. Het resultaat was een prachtig, neogotisch paleis, een meesterwerk van de victoriaanse bouwkunst. Het bouwwerk (voltooid in 1860) telt ruim 1000 vertrekken, 100 trappen en 3 km gangen, het geheel heeft een totale oppervlakte van 3 ha.

Big Ben ★

Openingsuren en prijzen: zie 'Houses of Parliament'.

De wereldberoemde, 96 m hoge toren van de Houses of Parliament werd voltooid in 1859. *Big Ben* is de naam van de 13,5 ton zware klok die de uren slaat. Het licht boven het uurwerk blijft branden tijdens zittingen van het House of Commons.

Westminster Hall ★

Openingsuren en prijzen: zie 'Houses of Parliament'.

De oudste zaal van Westminster Palace werd tussen 1097 en 1099 opgericht in opdracht van William Rufus. Het is het enige bewaard gebleven deel van het oorspronkelijke paleis. In de middeleeuwen werden hier koninklijke banketten en steekspelen gehouden. Tussen 1394 en 1399 werd dan het steekbalken **plafond★★★** gebouwd. Dit ontwerp van Hugh Herland, koninklijk meester-timmerman, is een van de mooiste openkapconstructies ooit.

House of Commons ★

(Lagerhuis)

Openingsuren en prijzen: zie 'Houses of Parliament'.

Het sober ingerichte Lagerhuis, in 1941 verwoest door een bombardement, werd in 1950 heropgebouwd. Achteraan staat het spreekgestoelte met baldakijn van de voorzitter (*speaker*). De regering en de meerderheid zetelen rechts, de oppositie en het *shadow cabinet* links. Aan weerskanten van het groene tapijt werden rode strepen getrokken waar de afgevaardigden tijdens de debatten niet over mogen stappen.

House of Lords ★★

(Hogerhuis)

Openingsuren en prijzen: zie 'Houses of Parliament'.

Het Hogerhuis is dan weer rijkelijk versierd met goud en scharlakenrood. Helemaal achterin staat de troon met grote, vergulde baldakijn in gotische stijl. Hier neemt de koninklijke familie plaats tijdens de openingszitting van het parlement. Het Hogerhuis heeft banken van rood marokijnleer. Vooraan staat de vreemde *Woolsack*, de zetel van de Lord Speaker. Hij herinnert aan de wollen kussens waarop vroeger de *Lord Chancellors* plaatsnamen.

Westminster Abbey ★★★

Parliament Square - ☉ Westminster - ☎ 0207 222 51 52 - www.westminster-abbey.org - ☏ - abdij: ma.-vr. 9.30-16.30 u (wo. 19.00 u), za. 9.30-14.30 u, (juni-sept. 16.30 u), kassa sluit 1 u vroeger - rondleiding in het Engels

(1.30 u + £ 3), ma.-za. (ongeveer om het halfuur) - kloostergang: 8.00-18.00 u - Chapter House, Pyx Chamber en abdijmuseum: ma.-za. 10.30-16.00 u - £ 16, zonder audiogids.

Westminster Abbey, gebouwd door Edward de Belijder in romaanse stijl, is de plek waar Willem de Veroveraar op Kerstmis 1066 gekroond werd. In 1220 onder Hendrik III volgde de wederopbouw in gotische stijl. Henri III liet eerst de **Lady Chapel** oprichten, de kapel waar de in 1163 heilig verklaarde Edward de Belijder zijn schrijn kreeg. Het bouwwerk werd pas twee eeuwen later voltooid. De Henry VII Chapel, meesterwerk van perpendiculaire stijl, dateert uit 1503-1519. Later werden nog meer gotisch getinte elementen toegevoegd, zoals de westtorens van Christopher Wren en Nicholas Hawksmoor uit 1722-1745.

Interieur – De abdij bezit prachtige gewelven; de verfijnde beeldhouwwerken en versieringen van de clausuren en bogen zijn nu eens wonderlijk en dan weer geestig. De graven in de Henri VII Chapel en de St Edward's Chapel, en de straalkapellen zijn zowel plechtig als expressief. Een hele reeks gebeeldhouwde monumenten siert de kruisarmen en zijbeuken, en dan vooral de rechterkruisbeuk met de beroemde **Poet's Corner** ★, met de graven van beroemde dichters. De kroningsplechtigheden worden gehouden in de ruimte achter het koor. Rechts is een 16de-eeuws wandtapijt te zien achter een bijzonder mooi 15de-eeuws retabel. Iets verder staat een oude kerkstoel met baldakijn met bewerkte aanzet (de hoofden van Hendrik III, Eduard I).

WHITEHALL★ EN TRAFALGAR SQUARE★★

Whitehall is de naam van een straat die loopt van Westminster Palace tot Trafalgar Square, het wereldberoemde plein met fontein en waar Nelson de wacht houdt op zijn zuil. Trafalgar Square, met op de achtergrond The National Gallery, is een forum voor politieke meetings en een trefpunt voor vieringen rond de Noorse kerstboom. Op oudejaarsavond wordt hier samen met de twaalf slagen van Big Ben afgeteld voor het nieuwe jaar.

- ▶ **Bereikbaarheid:** ☹ Charing Cross, Westminster, St James's Park. **Uitneembare vouwkaart E4-5;** detailkaart van de wijk op blz. 49.
- ▶ **Aanrader:** De grote nationale musea zijn gratis toegankelijk. Profiteer daarvan tijdens uw bezoek aan Londen en probeer niet alles in één dag te zien.

Whitehall ★

☹ Charing Cross of Westminster.
Aan Whitehall, vroeger King Street genoemd, en Parliament Street staan nogal wat officiële gebouwen. Whitehall duidt ook het regeringscentrum van het Verenigd Koninkrijk aan.

Cabinet War Rooms and Churchill Museum ★★

(Oorlogskabinet en hoofdkwartier van Winston Churchill)

Clive Steps, King Charles St. - ☹ Westminster of St James's Park - ☎ 0207 930 69 61 - www.iwm.org.uk - ♿ - 9.30-18.00 u (kassa sluit om 17.00 u) - gesl. 24-26 dec. - gratis audiogids in het Nederlands - £ 14,95.

De plek waar Winston Churchill, zijn oorlogskabinet en de legerleiding bescherming zochten tegen luchtaanvallen, was het algemene hoofdkwartier tijdens de oorlog 1939-1945. Zes jaar lang leefden honderden personen in een wirwar van kelderkamers, waaraan sinds 1945 niets

gewijzigd is. Neem zeker een kijkje in het **Churchill Museum**, een opmerkelijke kennismaking met het staatshoofd en de privéman, met zijn gewoontes, hebbelikheden en voorliefdes. De tentoonstelling is opgebouwd rond een geweldige interactieve biografie. Voorwerpen, foto's en multimedievoorstellingen schetsen een aandoenlijk portret, opgedeeld in vijf grote periodes: zijn jeugd (1874-1900), zijn politieke carrière (1900-1929), de jaren 1930 (1929-1939), de oorlogsleider (1939-1945) en de staatsman tijdens de Koude Oorlog (1945-1965).

Downing Street

☹ Westminster.
Aan de vermaarde **Downing Street** staan panden in georgiaanse stijl. Nr. 10, in 1732 verbouwd door Robert Walpole, is de ambtswoning van de premier.

Banqueting House ★★

Whitehall - ☎ 0203 166 61 54/5 -

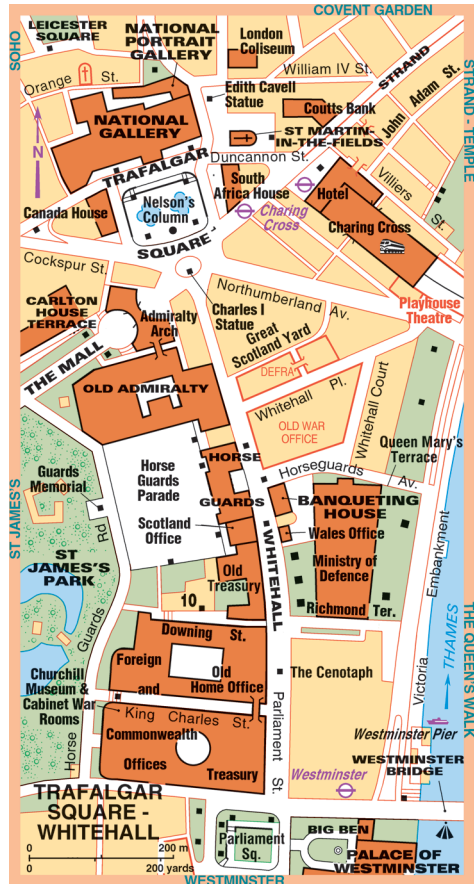
www.hrp.org.uk - ♿ - dag.
 behalve zo. 10.00-17.00 u
 (kassa sluit om 16.30 u) -
 gesl. feestd. en 24-26 dec. -
 £ 5, audiogids inbegrepen.
 De Britse vorsten woonden
 in Whitehall Palace tot
 in 1689, het jaar waarin
 het paleis in de as werd
 gelegd. Het enige gebouw
 dat gespaard bleef, was
 Banqueting House, in 1619
 ontworpen door **Inigo Jones**
 voor Jacobus I. Aan de **bui-
 tenkant** van het paleis, aan
 de westkant, heeft men een
 goed uitzicht op de strenge
 rechthoekige gevel met
 basis in rustica, twee door
 ionische en Korinthische
 halfzuilen en pilasters gele-
 de bovenverdiepingen, met
 daarboven een balustrade.
 De traditionele centrale deur
 heeft Inigo Jones wegge-
 laten, waardoor het geheel
 veel statiger oogt. In het
 interieur laat zich een mooie
 zaal met sierlijk verguld pla-
 fond bewonderen. Rijkelijk
 versierde balken verdelen
 de zoldering in vakken die
 prachtig beschilderd werden
 door Rubens (1634-1635).

Horse Guards ★★ ★

*Tegenover Banqueting
 House - wisseling van de bereden wacht
 om 11.00 u (zo. 10.00 u) - inspectie om
 16.00 u (♿ blz. 54).*

De kazerne van het regiment, een
 gebouw met booggewelven en torentje,

werd in het midden van de 18de eeuw
 opgericht door **William Kent**. Het aflos-
 sen van de wacht gebeurt op het voor-
 malige toernooiveld. Vroeger vormde
 het gebouw van de Horse Guards de

ARCHITECTUUR EN STADSPLANING

Wie Londen voor het eerst bezoekt, is wellicht verbaasd door de onwaarschijnlijke mengelmoes van genres, het gebrek aan bouwkundige samenhang en de complexoze kijk op stijlvermenging. De redenen daarvoor zijn gedeeltelijk te vinden in de bewogen geschiedenis, de verwoestende Grote Brand in 1666, de afschuwelijke gevolgen van de Duitse bombardementen in de Tweede Wereldoorlog en de eigen aard van de stedelijke geografie. Zo is er weinig te vinden van het bouwkundige verleden. Uit de **Normandische periode** is alleen de Londense Tower overgebleven (🕒 blz. 84), terwijl Westminster (paleis en abdij) verwijst naar de **gotische tijd** (🕒 blz. 44 en 46).

Urbanistisch vacuüm

Londen is geen stad, maar een patchwork van dorpen met een uitgesproken identiteit die zich ongebreideld ontwikkelden zonder vastomlijnd plan. Zo hadden de stedenbouwkundigen een vette kluit aan het afwateringssysteem, een netwerk van beken waarlangs het afval werd afgevoerd. Pas aan het eind van de 19de eeuw werd een en ander georganiseerd. Op bestuurlijk vlak is de Britse hoofdstad dan weer verdeeld tussen Westminster en de City. In elke wijk is er wel een architecturale blunder te vinden, want projecten komen vaak zonder overleg tot stand

en op het eerste gezicht wordt geen rekening gehouden met de omgeving. Dat leidt onvermijdelijk tot ongewone en verrassende combinaties.

Palladiaanse renaissance

In Engeland laat de gotiek zich lang gelden. De renaissance vindt pas ingang vanaf de late 16de eeuw door het werk van **Inigo Jones** (1573-1652), die beschouwd wordt als de grondlegger van de Engelse architectuur. Deze stedenbouwkundige heeft veel bewondering voor de klassieke stijl van de Italiaanse renaissance van **Andrea Palladio** (1508-1580) en dat beïnvloedt zijn ideeën over een coherente, evenwichtige stad. Hij ontwerpt onder meer Covent Garden (🕒 blz. 62) en Banqueting House in Whitehall (🕒 blz. 48). De **palladiaanse** stijl volgt de antieke voorbeelden, met sobere, streng symmetrische gevels, met hoge, rechthoekige ramen, zuilen of booggewelven, en voorzien van balustrades, kroonlijsten of driehoekige frontons en koepels.

De Engelse barok

In het begin van de 17de eeuw evolueert de renaissance geleidelijk in barokstijl. Op het Europese vasteland viert de contrareformatie hoogtij. De architectuur verliest haar strengheid en symmetrie en wordt meer opgesmukt. In Engeland is die evolutie minder uitgesproken. De structuren zijn dan

TEA TIME

De Britten drinken thee zoals de Italianen espresso. Met ongeveer 2000 kopjes per jaar en per persoon zijn de Engelsen de grootste theedrinkers in de wereld, na de Ieren, de Irakezen en de inwoners van Qatar. Thee wordt meerdere keren per dag gedronken, 's ochtends, 's middags en op alle denkbare wijzen: natuur, met of zonder suiker, met een wolkje melk dat ofwel vóór ofwel na de thee in het kopje wordt gegoten, met een vleugje kardemom. Nochtans waren het niet de Engelsen die Europa lieten kennismaken met thee: dat waren de Hollanders in 1610. Vanaf 1750 was het kostbare drankje al doorgedrongen tot alle lagen van de Britse bevolking, ook al was het toen niet bepaald goedkoop.

De traditionele afternoon tea

Wie tijd en zin heeft, kan kennismaken met het eeuwenoude ritueel van de afternoon tea. Grote hotels en vermaarde tearooms zijn de uitgelezen plekken om 's middags, rond 16 of 17 uur, deelgenoot te worden van de traditionele *tea time*. Het drankje wordt dan geserveerd met een heerlijke lichte maaltijd (*low tea*), bestaande uit zachte **scones** met boter, aardbeienjam en opgeklopte dikke room (*clotted cream*). Eveneens te vinden op het menu: cake met gekonfijt fruit, **muffins**, komkommersandwiches en fruittaart. De Britten serveren een bijzonder

rijk assortiment aan thee, waarbij de Indische thee gekenmerkt wordt door een pittig aroma, terwijl de Chinese thee zoeter is van smaak en vaak geserveerd wordt met citroen. De meest authentieke Britse tearooms zijn te vinden in de grote hotels, zoals The Ritz (wel enkele maanden van tevoren reserveren!), Claridge's (📍 blz. 27) en The Savoy (📍 blz. 64), naast warenhuizen als Fortnum & Mason en Harrods (📍 blz. 33 en 36).

Gouden regels van het theezetten

De Engelsen gaan heel zorgvuldig te werk bij het theezetten. Om het lekkere drankje correct te bereiden moeten enkele vaste regels worden gevolgd. Om ten volle te kunnen genieten van het aroma van de thee moet de theepot eerst worden gespoeld met heet water. Dan volgt de dosering: reken op een theelepel per kopje en voeg er een extra lepeltje aan toe voor de pot (*teapot*). Giet vervolgens het water op de theeblaadjes. Opgelet, het water moet razen en mag niet koken, anders bederf je de thee. Het trekken is afhankelijk van de kwaliteit van de thee, maar mag toch niet langer dan vijf minuten. Roer dan eventjes voorzichtig in de theepot en het drankje is klaar om te serveren. En voor de liefhebbers: koude melk wordt eerst in het lege kopje gegoten.

ETEN IN LONDEN

Traditionele gerechten

ENGLISH BREAKFAST

Het traditionele, uitgebreide Engelse ontbijt wordt tegenwoordig alleen nog tijdens het weekend gegeten. Het bestaat uit eieren, spek en toast, sinaasappelsap en thee of koffie. De benaming *full English breakfast* is voorbehouden voor een ontbijt met nog meer ingrediënten, namelijk worst, tomaten, champignons en witte bonen.

HOOFDGERECHTEN

Stukjes rundvlees, gesmoord in een dikke jus en bedekt met een korst bladerdeeg, worden bereid met varkensniertjes (*beef and kidney pie*) of paddenstoelen (*beef and mushroom pie*). De **Cornish pasty**, een pasteitje met vlees en aardappelen, is een prima hapje tussendoor, en dat geldt ook voor de onvermijdelijke **fish and chips**, gepaneerde vis met frietjes. Een andere specialiteit is **fish pie**, met schelvis en erwten. Op het vlak van **zeebanket** houden de Engelsen van garnalen (*shrimps*) en oesters (*oysters*), die ze bij voorkeur warm bereiden in een soep, aan een spies of gefrituurd. Kaas zoals **cheddar** of **stilton** wordt traditioneel na het dessert gegeten, samen met een glaasje port. Diezelfde kaas is ook terug te vinden in de bekende **Ploughman's lunch** die men serveert in pubs.

DESSERTS

Er zijn klassiekers als **cookies**, **apple pie** (heerlijke appeltaart), **crumble**, **lime**

curd (heerlijke vla met citroen) of **trifle** (doordrenkte cake, vanillevla, room en fruit). Voor **Engelse pudding** bestaan er wel honderden recepten.

'Modern British'

Het voormalige Britse Rijk heeft recepten nagelaten uit zuidelijk Azië, Afrika, de Antillen, het Midden- en Verre Oosten. Ruim tien jaar geleden verscheen een vindingrijke *Modern British* receptuur die zich vrijuit laat inspireren door de ideeën uit de wereldkeuken en waarin gewerkt wordt met verse, biologische producten en een verfijnde presentatie. Chefs als Gordon Ramsay, Bruce Poole, Marcus Wareing en de mediageile **Jamie Oliver** promoten die nieuwe geraffineerde keuken, die de Britten op de gastronomische kaart plaatst. Sinds de jaren 2000 zijn die chefs ook steeds meer te vinden voor het zogenaamde **pop-uprestaurant**, een tijdelijk etablissement dat soms maar één avond geopend blijft. De sociale media spelen een essentiële rol bij de verspreiding van die nieuwe rage. Anderzijds ziet men ook een zekere popularisering van het enthousiasme voor lekker eten. Zo staan smaken centraal tijdens het zogenaamde **London Restaurant Festival** (www.londonrestaurantfestival.com). Honderden restaurants stellen dan speciale menu's samen voor hun klanten (in oktober).

Vertaling	Nicole Legiest
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Corbis
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Londres Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Olivier Brossolet
Hoofredactie	Anne Teffo
Uitgevers	Stéphanie Vinet (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Mélanie Cornière, Séverine Cachat, Laurent Gontier, Anath Klipper, Hélène Le Tac, Ronald Wood, Christine Barrely, Sandrine Favre
Cartografie	Stéphane Anton, Michèle Cana, Géraldine Deplante, Isabelle Delouvry Stadsplattegronden op basis van de gegevens van TeleAtlas - © TeleAtlas 2012
Met dank aan	Toeristische Dienst van Londen, Didier Broussard, Stéphanie Quillon

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2013

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) beschouwd worden als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Papiermolen 14-24 3994 DK Houten degroenereisgids@terralannoo.nl
---------------------	---	--

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2013/45/334 - NUR 512 - ISBN 978-90-209-9324-0